



EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE



MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MATURITA S ÚSMEVOM

PaedDr. Ľubica Rúčková

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.”
www.esf.gov.sk
www.minedu.gov.sk

Realizmus v slovenskej literatúre

P.O.Hviezdoslav

Znaky literatúry realizmu:

- **pozitivizmus**
- **priemyselná a vedecko-technická revolúcia**
- **objektívne zachytenie skutočnosti, racionalizmus**
- **postavy reprezentujúce spoločenskú vrstvu**
- **typický hrdina v typickom prostredí**
- **odraz prehlbovania sociálnych rozdielov**
- **prevaha neveršovanej epiky**

Špecifické črty slovenského realizmu

- zaostávanie za európskym realizmom
- historický kontext
- spor okolo almanachu Napred (Hviezdoslav, Banšell)
- národná a sociálna tematika
- problematika zemianstva
- sylabotonický veršový systém
- ľudový hovorový jazyk, dedinská problematika
- prevládajúce žánre – poviedka, novela, román

Dve vlny slovenského realizmu

1. vlna – zakladajúca generácia realizmu (opisný)

- S.H.Vajanský
- P.O.Hviezdoslav
- M.Kukučín
- T.Vansová
- E.M.Šoltésová
- sylabotonický veršový systém,
- román, poviedka, novela, epos
- hľadanie vedúcich síl v národe
- orientácia na súčasnosť, zemianska otázka

Dve vlny slovenského realizmu

2. vlna – generácia neskorého realizmu (kritický)

- J.G.Tajovský
- B.S.Timrava
- sociálna problematika
- vnútorný svet postáv
- kritický pohľad na slovenskú dedinu
- dominantné postavenie poviedky, psychologická novela
- romány a divadelné hry
- uvoľnenie strofy a rýmu

Ako postupovať? Odkiaľ čerpať informácie?

Postup

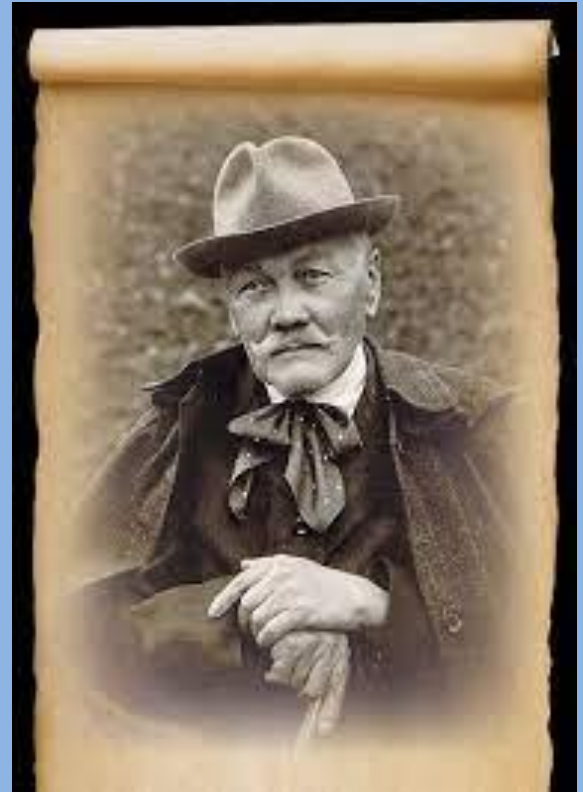
1. Z určených internetových zdrojov si vyhľadajte informácie o živote a tvorbe P.O.Hviezdoslava.
2. Z internetového zdroja <http://zlatyfond.sme.sk/autor/56/Pavol-Orszagh-Hviezdoslav/> si prečítajte ukážky literárnych textov Krvavé sonety – Spev o krvi, Ežo Vlkolinský a Hájnikovu ženu
3. Výstupy môžu mať formu:
 - súvislého, kompaktného textu v MS Word
 - blogu
 - PowerPointovej prezentácie s využitím textových a obrázkových zdrojov

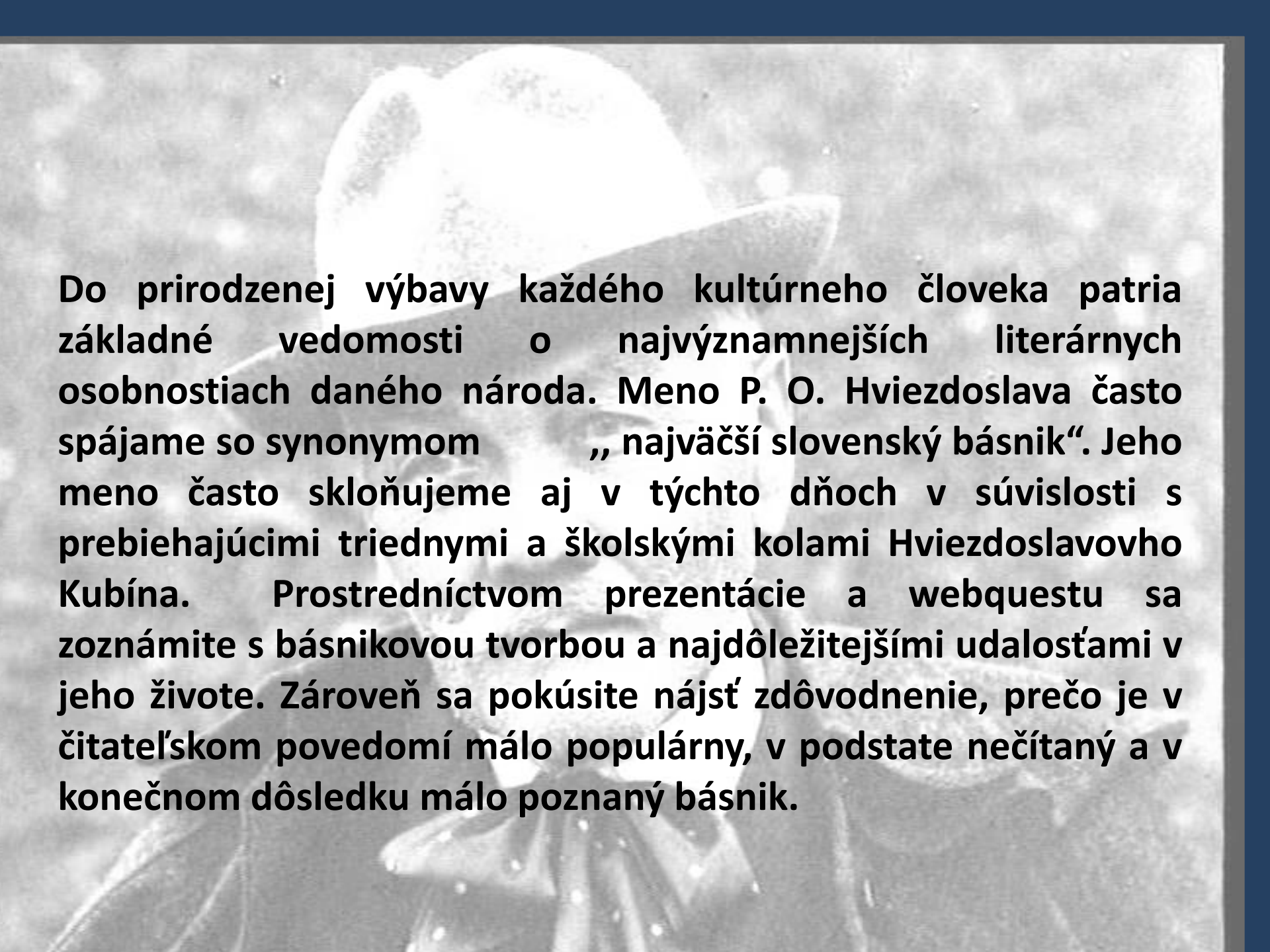
Zdroje

- <http://zlatyfond.sme.sk/autor/56/Pavol-Orszagh-Hviezdoslav/>
- sk.wikipedia.org/wiki/Pavol_Orszagh_Hviezdoslav
- <http://www.oravamuzeum.sk>
- <http://kezmarok-sk.szm.com/osobnosti/orszagh-pavol/>
- <http://www.google.sk/www.radio.cz> › radio.cz › [Rubrika «Z rozhlasového archivu»](#)
- <http://www.martinus.sk/>
- www.sme.sk/.../pred-150-rokmi-sa-narodil-p-o-hviezdoslav.html
- www.ssag.sk/SSAG%20study/SJL/hviezdoslav.pps
- www.gymparnr.edu.sk/obsah/predmety/subory/.../hviezdoslav.pps

Bard slovenského realizmu

Pavol Országh Hviezdoslav





Do prirodzenej výbavy každého kultúrneho človeka patria základné vedomosti o najvýznamnejších literárnych osobnostiach daného národa. Meno P. O. Hviezdoslava často spájame so synonymom „najväčší slovenský básnik“. Jeho meno často skloňujeme aj v týchto dňoch v súvislosti s prebiehajúcimi triednymi a školskými kolami Hviezdoslavovho Kubína. Prostredníctvom prezentácie a webquestu sa zoznámite s básnikovou tvorbou a najdôležitejšími udalosťami v jeho živote. Zároveň sa pokúsite nájsť zdôvodnenie, prečo je v čitateľskom povedomí málo populárny, v podstate nečítaný a v konečnom dôsledku málo poznaný básnik.

Životopis

- 1849 – narodenie – Vyšný Kubín v chudobnej zemianskej rodine
- Otec – Mikuláš Országh, matka – Terézia
- 1854-1860 – základné vzdelanie Jaseňová, Leštiny
- 1862-1865 – nižšie gymnázium Miškovec
- 1865-1870 – Evanjelické gymnázium Kežmarok
- 1870-1872 – Právnická akadémia Prešov



Životopis

- 1876 – sudca, Dolný Kubín
- 1879-1899 – samostatná advokátska prax, Námestovo
- 1888 – čierny rok, smrť rodičov, sestry a brata
- 1913 – člen Českej akadémie vied a umení, Praha
- 1918 – člen prvého revolučného národného zhromaždenia ČR, Praha
- 1921 – úmrtia, pochovaný v Dolnom Kubíne



Životopis

- 1876 – svadba s Ilonou Novákovou, dcérou dolnokubínskeho ev. farára – seniora Samuela Nováka



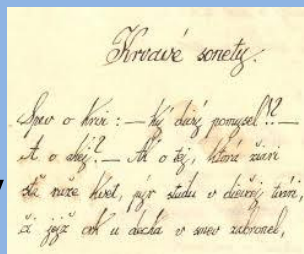
Tu som Ti podal
obrázok slabučký
nástin to maliara,
závoj to len,
zovnútra šat,
mlčanlivý ťah,
nemá čiara



Tvorba

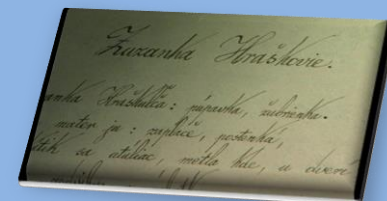
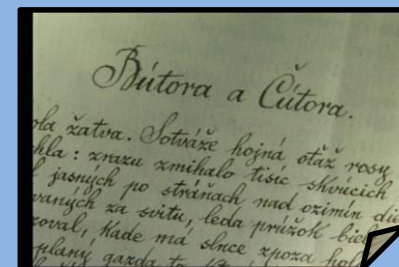
Lyrika

- Sonety
- Letorosty I, II, III
- Žalmy a hymny
- Prechádzky jarom
- Prechádzky letom
- Stesky
- Dozvuky
- Krvané sonety



Krátka epika

- Poludienok
- Bútora a Čútora
- Ráchel
- Agar
- Kain
- Sen Šalamúnov
- Pomsta mŕtvych
- Zuzanka Hraškovie



Tvorba

Epika veľká

- Hájnikova žena
- Ežo Vlkolinský
- Gábor Vlkolinský

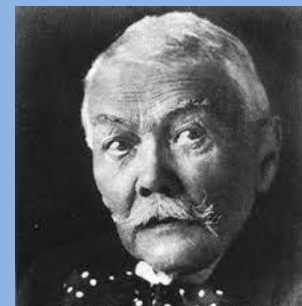


Dráma

- Herodes a Herodias
- Na Luciu
- Pomsta
- Vzhledanie



Záver



Splnením úlohy tohto webquestu ste si rozšírili rozsah vedomostí o jedného z najvýraznejších osobností slovenskej literatúry – P.O.Hviezdoslava. Zoznámili ste sa s básnikovou tvorbou a najdôležitejšími udalosťami v jeho živote. Analýzou vybraných lyrických a epických diel básnika ste sa pokúsili nájsť zdôvodnenie, prečo je súčasnej čitateľskej verejnosti menej zrozumiteľný a v čitateľskom povedomí menej poznaný.



EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond
regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE



MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

PaedDr. Ľubica Rúčková

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje.“

www.esf.gov.sk

www.minedu.gov.sk